

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.002.03.2016
P/16/086

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Waty Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/086 – Wykonywanie przez gminy obowiązku dowożenia dzieci i uczniów do przedszkoli i szkół
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Alicja Szczepaniak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 98900 z 3 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Potęgowo, ul. Kościuszki 5, 76-230 Potęgowo (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dawid Litwin ¹ , Wójt Gminy Potęgowo (dalej: „Wójt”). (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016³ Wójt – jako organ wykonawczy Gminy Potęgowo (dalej: „Gmina”) – zapewnił dzieciom i młodzieży bezpłatny transport i opiekę w czasie ich przewozu do szkół i przedszkoli położonych na terenie Gminy. Przewozami takimi objęte zostały zarówno wszystkie dzieci uprawnione do tego na podstawie art. 14 a ust. 3 i art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴ (dalej: „ustawa o systemie oświaty”), jak też inne dzieci, wobec których ww. ustawa takiego obowiązku na gminę nie nakłada (ich droga z domu do szkoły nie przekraczała odległości wymienionych w tych przepisach lub z sąsiadującej Gminy, zamieszkujące w pobliskiej miejscowości. Przewozy dzieci i uczniów do przedszkola i szkół prowadzonych przez Gminę odbywały się sprawnie, tj. w sposób dostosowany do ich potrzeb, co wpływało na zminimalizowanie czasu przejazdu do i ze szkoły oraz czasu oczekiwania na dowóz po zajęciach. Dzieciom i uczniom oczekującym w szkole na dowóz zapewniono opiekę świetlicową.

Przy zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁵ (dalej: „Pzp”), wyłoniono wykonawcę realizującego usługi przewozu dzieci i uczniów. Wójt zapewnił właściwy nadzór nad prawidłową realizacją przez przewoźnika powierzonego zadania. W umowach z wykonawcą zawarto obowiązek okazywania przez niego aktualnych badań technicznych oraz dokumentów potwierdzających właściwy stan techniczny autobusów. Obowiązek ten był egzekwowany. Wszyscy opiekunowie zostali odpowiednio przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa dzieci w ruchu drogowym. Pojazdy będące własnością Gminy, poza jednym przypadkiem, były we właściwym stanie technicznym. Jednak w tym przypadku Wójt zapewnił dzieciom natychmiastowy transport ze szkoły innym

¹ Poprzednio (do 1 grudnia 2014 r.) stanowisko to zajmował Waldemar Awchimieni.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 marca 2016 r.

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 2156.

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 2164.

pojazdem, a usterkowany autobus w ciągu dwóch dni został przywrócony do ruchu po badaniach technicznych.

Dowożenie dzieci i uczniów odbywało się pojazdami, które były prawidłowo oznakowane.

W niektórych przypadkach autobusy zatrzymywały się nie na przystankach autobusowych, ale w innych nieoznakowanych miejscach, co było niezgodne z art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym⁶, zgodnie z którym przez przystanek należy rozumieć miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi oraz z art. 4 pkt 8 i 8a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym⁷, z których wynika m.in., że przystanki powinny być oznaczone w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym. Należy jednak podkreślić, że zgodnie z wyjaśnieniami Wójta, było to podyktowane względami bezpieczeństwa dzieci i miało na celu ograniczenie poruszania się dzieci po drogach w celu dotarcia do wyznaczonych przystanków autobusowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja dowozu dzieci i uczniów do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez Gminę.

Opis stanu faktycznego

W Gminie sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych została przyjęta uchwałą nr XXIV/2004 Rady Gminy z dnia 27 sierpnia 2004 r. Publiczne Przedszkole w Potęgowie (dalej: „Przedszkole”) obejmuje zasięgiem teren całej Gminy⁸.

Ponadto utworzono dwa oddziały przedszkolne przy: Zespole Szkół w Łupawie⁹ i Szkole Podstawowej w Skórowie¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 4)

Na terenie Gminy funkcjonowały:

- Szkoła Podstawowa w Skórowie – utworzona w latach 40-tych XX w.,
- Zespół Szkół w Łupawie – uchwała nr VI/27/2003 Rady Gminy z dnia 21 lutego 2003 r.,
- Zespół Szkół w Potęgowie – uchwała nr VI/26/2003 Rady Gminy z dnia 21 lutego 2003 r.

W latach 2014-2016 (do zakończenia kontroli) nie nastąpiła zmiana w sieci tych szkół. Uczniowie dowożeni byli z 29 miejscowości, z których 26 znajdowało się w odległości większej niż 3 km od szkół. Wszystkie placówki objęte zostały dowozem uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 6-15)

Wg stanu na 31 grudnia 2015 r. do szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę uczęszczało łącznie 858 dzieci, w tym 485 (57%) było uprawnionych do dowożenia¹¹, a 537 (63%) było faktycznie dowożonych do tych placówek. Liczba dzieci objętych obowiązkiem przedszkolnym wyniosła 94, a szkolnym 827.

⁶ Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, ze zm.

⁸ Oddziały przedszkolne Przedszkola obejmują zasięgiem miejscowości: Chlewnica, Darzynko, Darzyno, Gaje, Gluszyńko, Gluszyńno, Grapice, Grapiczki, Nowe Skórowo, Runowo, Rzechcino, Warcimino, Żychlin.

⁹ Obejmuje miejscowości: Dąbrówno, Grąbkowo, Karźnica, Łupawa, Malczkowo, Malczkówko, Nowa Dąbrowa, Poganice, Rębowo, Wieliszewo, Żochowo.

¹⁰ Obejmuje miejscowości: Czerwieńiec, Nieckowo, Nowe Skórowo, Skórowo, Węgierskie, Radosław.

¹¹ W 2014 r. uprawnionych było 482 dzieci.

Do Przedszkola i oddziałów przedszkolnych uczęszczało 168 dzieci, w tym 54 którym gmina była zobowiązana zapewnić bezpłatny transport¹². Liczba dzieci faktycznie dowożonych wyniosła 48¹³.

Zgodnie z art. 14 a ust. 3 ustawy o systemie oświaty Gmina umożliwiła uprawnionym dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu dziecka. Sześcioro dzieci z uprawnienia tego nie korzystało.

(dowód: akta kontroli str. 5, 16-20)

W granicach obwodu szkół (stan na 31 grudnia 2015 r.) zamieszkiwało 690 uczniów, w tym 414 którym Gmina była zobowiązana zapewnić bezpłatny transport¹⁴. Gmina zapewniła transport 472 uczniom, tj. o 58 uczniów więcej. Liczba uczniów niepełnosprawnych uprawnionych do dowożenia do szkół Gminy wyniosła 17¹⁵. Transport zapewniono wszystkim uprawnionym uczniom.

(dowód: akta kontroli str. 5, 16-19)

W badanym okresie w Gminie dowóz uczniów finansowano wyłącznie z budżetu Gminy. Poniesione wydatki objęły wszystkie składowe, związane z utrzymaniem własnego transportu (m.in.: koszty zatrudnienia kierowców, opiekunek, zakup paliwa, naprawy autobusów, zakup części) oraz z wynagrodzeniem dla prywatnego przewoźnika.

(dowód: akta kontroli str. 30-42)

Wydatki Gminy na dowóz dzieci i uczniów wyniosły:

- a) 878 509,88 zł ogółem w 2014 r., z tego:
 - w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca – 574 273,91 zł
 - w okresie od 1 września do 30 grudnia – 224 063,90 zł
- b) 684 601,80 zł ogółem w 2015 r., z tego:
 - w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca – 319 259,66 zł
 - w okresie od 1 września do 30 grudnia – 288 371,07 zł.

W roku szkolnym 2014/2015 (od 1 września do 30 czerwca) wydatki Gminy na dowóz dzieci wyniosły 543 323,56 zł, a od 1 września do 31 grudnia 2015 r. 288 371,07 zł.

Wydatki w 2015 r. były niższe o 193 908,08 zł. Przyczyną różnic w wysokości wydatków był zakup w 2014 r. autobusu marki Mercedes za kwotę 239 850 zł. Natomiast w 2015 r. wypłacone zostały: nagroda jubileuszowa jednemu kierowcy oraz odprawa emerytalna innego kierowcy. Wzrosły również koszty dowozu uczniów niepełnosprawnych do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy.

(dowód: akta kontroli str. 21-29)

Wydatki Gminy na dowóz dzieci i uczniów transportem Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy, wyniosły: 49 679,92 zł ogółem w 2014 r. i 72 116,54 zł ogółem w 2015 r. Tym samym wydatki w 2015 r. były o 22 436,62 zł wyższe (o 45%) od poziomu z 2014 r. Stawka za kilometr w obu okresach była taka sama. W 2015 r. wzrosła z sześciu do ośmiu liczba dowożonych dzieci. Dzieci mieszkają w różnych miejscowościach i busy pokonywały codziennie w 2015 r. więcej kilometrów niż w roku poprzednim.

(dowód: akta kontroli str. 27-29)

¹² Liczba ta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 14 dzieci.

¹³ O 17 mniej niż na koniec 2014 r.

¹⁴ Bez uczniów niepełnosprawnych ruchowo.

¹⁵ W 2014 r. było 20 uczniów.

Ponadto Gmina zorganizowała bezpłatny transport i opiekę dziewięciorgu dzieciom i uczniom uczęszczającym z miejscowości Wargowo gmina Czarna Dąbrówka do Zespołu Szkół w Łupawie.

W skali roku na transport uczniów z Wargowa Gmina wydawała 14 000 zł.

Wójt wyjaśnił, że Gmina otrzymuje subwencję na każde dziecko uczęszczające do podległych jej szkół. W związku z prawem rodzica do wyboru placówki oświatowej, do szkół Gminy przyjmowane są dzieci spoza Gminy. Ponieważ odległość z Wargowa jest niewielka, Gmina zapewniła dowóz tych uczniów. Środki uwzględniono w uchwałach budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 30--35)

Spośród 537 dowożonych uczniów: 283 dowożonych było własnym transportem do ZS w Potęgowie i SP w Skórowie, 254 transportem mieszanym (własnym i przewoźnika zewnętrznego¹⁶) do ZS w Łupawie i Przedszkola. Nie stwierdzono przypadków dowozu uczniów komunikacją publiczną lub zwrotu kosztów przejazdu uczniom własnych szkół.

(dowód: akta kontroli str. 30-31)

Na podstawie Zarządzenia Nr 123/2008 Wójta Gminy z dnia 29 października 2008 r. w sprawie zasad zwrotu kosztów przejazdu uczniów niepełnosprawnych oraz ich rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych z miejsca zamieszkania do szkoły lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w przypadku zapewnienia dowozu i opieki przez rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych¹⁷, Gmina dokonuje zwrotu kosztów siedmiorgu uczniom, uczęszczających do gimnazjów przysposabiających do pracy, znajdujących się w Słupsku.

(dowód: akta kontroli str. 36-46)

Uczniowie niepełnosprawni, uczęszczający do szkół gminnych dowożeni byli razem z innymi dziećmi. Dzieci niepełnosprawne z terenu Gminy, które dowożone były do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy (sześcioro w roku szkolnym 2014/2015 r. i ośmioro w 2015/2016) były dowożone specjalnie do tego przystosowanymi samochodami, należącymi do tego Ośrodka, na który Gmina corocznie zawiera umowę na zapewnienie takiego dowozu i opieki.

(dowód: akta kontroli str. 44, 125-133)

Gmina organizowała 59 dzieciom i uczniom bezpłatny transport i opiekę do przedszkoli i szkół w przypadku gdy ich droga z domu do przedszkola lub szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka nie przekracza odległości wymienionej w art. 14a ust 3 oraz art. 17 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, tj. w sytuacji braku takiego obowiązku dla Gminy. Wójt wyjaśnił, że uczniowie ci wsiadali na trasie organizowanego dowozu, co nie powodowało wzrostu kosztów transportu. Taką możliwość Gminie dawał art. 17 ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie oświaty.

(dowód: akta kontroli str. 5, 30-31)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Gmina umożliwiła bezpłatny transport i opiekę dziewięciorgu dzieciom i uczniom uczęszczającym z miejscowości Wargowo gmina Czarna Dąbrówka do Zespołu Szkół w Łupawie, tj. w sytuacji braku takiego obowiązku dla Gminy.

Co prawda środki na ten cel zostały zapewnione po stronie dochodowej w postaci subwencji na uczniów, a po stronie wydatkowej w uchwałach budżetowych, jednak NIK zwraca uwagę na brak stosownych uchwał Rady Gminy dotyczących przejęcia przez nią zadania bezpłatnego dowozu dzieci do szkoły oraz zapewnienia realizacji

¹⁶ Gmina nie ma możliwości dokładnego wykazania przewożonej liczby dzieci przez przewoźnika prywatnego.

¹⁷ Zmienionego Zarządzeniem Wójta Gminy Nr 125/2011 z dnia 24 października 2011 r.

obowiązku szkolnego w rejonie Gminy. Zdaniem Wójta brak jest szczegółowej podstawy prawnej do podejmowania uchwały sankcjonującej edukację dziecka z innej gminy w placówce oświatowej gminy Potęgowo.

(dowód: akta kontroli str. 32-33)

Rada Gminy nie podjęła uchwały w sprawie dowozu dzieci i uczniów, których droga do szkoły jest krótsza niż kryteria określone w ustawie o systemie oświaty.

Ocena cząstkowa

Gmina wywiązała się z obowiązku bezpłatnego dowozu wszystkich uprawnionych dzieci i młodzieży ze swojego terenu. Posiadane możliwości transportowe, w badanym zakresie, wykorzystwała w sposób gospodarny, umożliwiając dowóz, do placówek oświatowych na terenie Gminy, dzieci i uczniów mieszkających bliżej niż określono to w ustawie o systemie oświaty oraz z pobliskiej miejscowości w sąsiedniej gminie, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa dzieci i uczniów uprawnionych do bezpłatnego dowozu.

Osobom uprawnionym zapewniono dowóz do placówek oświatowych położonych poza terenem Gminy lub dokonywano zwrotu poniesionych kosztów dojazdu.

2. Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa dzieci przy realizacji obowiązku dowożenia dzieci i uczniów do przedszkoli i szkół.

Opis stanu faktycznego

Warunki dowożenia uczniów do placówek oświatowych transportem gminnym zostały określone w Zarządzeniu Nr 44/2014 Wójta Gminy z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie regulaminu dowożenia uczniów do placówek oświatowych transportem gminnym. Regulamin zawiera m.in. opis warunków dowożenia uczniów oraz listę wyznaczonych punktów zbiórek (przystanków).

W myśl Regulaminu, opiekunowie sprawują bezpośrednią opiekę nad uczniami w autobusach dowożących uczniów do szkół. Dyrektor szkoły jest zobowiązany do przygotowania listy dowożonych uczniów i ścisłej współpracy z organizatorem dowozu i opiekunami. Dowóz odbywa się w dniach zajęć lekcyjnych. Autobusy dowożą i odwożą uczniów w godzinach ustalonych w planie dowozu. Uczniowie wsiadają i wysiadają do autobusu tylko w ustalonych przez organizatora miejscach. Za bezpieczeństwo uczniów dochodzących do przystanku autobusowego oraz powracających po zajęciach z przystanku do domu po przywozie do swojej miejscowości odpowiedzialność ponoszą rodzice. Kierowca autobusu odpowiedzialny jest za bezpieczny przewóz uczniów, sprawność techniczną pojazdu, jego eksploatację, punktualne przyjazdy i odjazdy, oznakowanie autobusu. W przypadku opóźnienia autobusu uczniowie czekają na przystanku max 20 min, po czym wracają do domu. W przypadku awarii autobusu opiekun ściśle współpracuje z kierowcą oraz sprawuje opiekę nad dowożonymi uczniami, zapewniając im bezpieczeństwo do czasu przyjazdu autobusu lub rodziców uczniów. Opiekun ponosi odpowiedzialność za dowożonych uczniów od momentu ich wejścia do autobusu na danym przystanku do czasu przekazania uczniów wychowawcy świetlicy, wychowawcy przedszkola oraz do czasu opuszczenia autobusu przez ucznia.

Uczniowie wsiadają do autobusu w ustalonym porządku od najmłodszych do najstarszych. Opiekun ma obowiązek przeprowadzenia ucznia na drugą stronę jezdni, jeżeli następuje taka konieczność. Opiekun zajmuje miejsce w autobusie tak, aby widział zachowanie wszystkich uczniów podczas jazdy.

(dowód: akta kontroli str. 47-51)

Wójt wyjaśnił, że przystanki zostały wyznaczone w oparciu o stan faktyczny (istniejące przystanki) oraz rzeczywiste potrzeby dzieci i ich bezpieczeństwo.

(dowód: akta kontroli str. 52-53)

W SIWZ i w umowach z przewoźnikiem zewnętrznym zawarto zapisy dotyczące zapewnienia opieki nad przewożonymi dziećmi (jeden opiekun w autobusie) oraz obowiązki opiekuna (m.in. pilnowanie ładunku i porządku oraz zapewnienie bezpieczeństwa podczas wsiadania i wysiadania, oraz w czasie jazdy, a w przypadku stwierdzenia sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu uczniów niedopuszczenie do przewozów).

Ponadto umowy zawierały warunki związane ze sprawnością techniczną pojazdów (wymóg aktualnych badań technicznych) i ubezpieczenia.

W dodatkowych wymaganiach w SIWZ zapisano obowiązek reagowania wykonawcy w ciągu jednej godziny na sytuacje awaryjne, co wynika z konieczności zapewnienia dowożenia dzieci do szkoły zgodnie z planem. Wykonawca powinien zapewnić realizację zamówienia w sposób elastyczny, co oznacza szybką reakcję i dyspozycyjność, na wypadek nagłych zmian w przewozach i odwozach dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 54-161)

Autobusy dowoziły dzieci do szkół 10 kursami, a odwoziły 15 kursami. Czas przejazdu na trasach wynosił od 15 min (8 km) do 1 godz. (39 km). Pierwsze kursy zaczynały się o godz. 6.30, a najpóźniej odwożono dzieci od godz. 15.50 (czas przejazdu 1 godz.). Świetlice były otwarte przed przybyciem pierwszych dzieci i zamykane wraz z opuszczeniem placówki przez ostatnie dziecko. Drogi na trasach dowozów uczniów posiadały różnorodny stan (od złego do bardzo dobrego) i nawierzchnię (asfalt, bitumiczna, gruntowa, brukowana). Część dróg była gminna, część powiatowa i wojewódzka.

(dowód: akta kontroli str. 162-169)

Maksymalny czas dojazdu ucznia do szkoły i z powrotem wyniósł:

- ZS w Łupawie – 66 min z Żochowa,
- SP w Skórowie – 45 min z Radosławia,
- ZS w Potęgowie – 45 min z Nieckowa i Czerwieńca,
- Przedszkole w Łupawie - 66 min z Żochowa.

(dowód: akta kontroli str. 170-183)

Odległość z miejsca zamieszkania uczniów do najbliższego przystanku wynosiła od 0 do 1100 m.

(dowód: akta kontroli str. 170-185)

Z dokonanych w toku kontroli NIK oględzin tras przewozu dzieci i uczniów do Zespołu Szkół w Potęgowie, Szkoły w Skórowie oraz Zespołu Szkół i Przedszkola w Łupawie, (przywozy i odwozy) wynika, że:

- na trasie Potęgowo-Łupawa o długości 19,5 km pojazd zatrzymywał się dziewięciokrotnie, zabierając i wysadzając uczniów; punkty zbiorcze zlokalizowane były w pasie drogowym: siedem z wiatą, dwa bez wiaty, w tym jeden pod szkołą; trzy miejsca posiadały znak D-15, pozostałe nie posiadały oznaczeń, droga była asfaltowa (stan dobry i bardzo dobry) z wyjątkiem odcinka do Grąbkowa pod Łupawą, gdzie nawierzchnia była utwardzona lub brukowana (wyboista); dojścia do przystanku – chodnik; trzy przystanki były usytuowane w pobliżu zakrętu (10, 20 i 40 m); czas przejazdu wyniósł 33 minuty.
- na trasie Łupawa-Malczkowo-Łupawa o długości 6,5 km pojazd zatrzymywał się pięciokrotnie, zabierając i wysadzając uczniów; punkty zbiorcze zlokalizowane

były w pasie drogowym: dwa z wiatą, dwa pod szkołą, jeden bez wiaty; trzy miejsca posiadały znak D-15, pozostałe nie posiadały oznaczeń, droga była asfaltowa (stan dobry i bardzo dobry); dojścia do przystanku – chodnik; czas przejazdu wyniósł 10 minut.

- na trasie Potęgowo-Radosław o długości 18,5 km pojazd zatrzymywał się sześciokrotnie, zabierając i wysadzając uczniów; punkty zbiorcze zlokalizowane były w pasie drogowym: cztery z wiatą, dwa bez wiat, w tym jeden pod szkołą; jeden punkt posiadał znak D-15, pozostałe nie posiadały oznaczeń, droga była pomiędzy trzema przystankami asfaltowa (stan dobry i na jednym odcinku do remontu), przy jednym bitumiczna, jeden odcinek bruk, jeden odcinek bita; dojścia do przystanku – w trzech przypadkach chodnik, dwa – utwardzone, jeden – brak dojścia; jeden punkt był usytuowany 20 m od skrzyżowania; czas przejazdu wyniósł 33 minuty.
- na trasie Łupawa-Grąbkowo o długości 16,5 km pojazd zatrzymywał się siedmiokrotnie, zabierając i wysadzając uczniów; punkty zbiorcze zlokalizowane były w pasie drogowym: sześć z wiatą, jeden pod szkołą; nie posiadały oznaczeń, droga była pomiędzy pięcioma przystankami asfaltowa (stan dobry i na trzech odcinkach do remontu), przy dwóch odcinkach utwardzona (wyboista); dojścia do przystanku – w dwóch przypadkach chodnik, dwa punkty - utwardzone, trzy punkty – brak dojścia; jeden punkt był usytuowany 40 m od skrzyżowania; czas przejazdu wyniósł 19 minut.

We wszystkich pojazdach byli pełnoletni opiekunowie uczniów. Wszystkie pojazdy były prawidłowo oznakowane (z przodu i z tyłu kwadratowe tablice barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej z materiału odblaskowego). Kierowcy włączali światła awaryjne podczas wsiadania lub wysiadania dzieci.

Czasy przejazdów autobusów i długości tras nie były dłuższe od wykazanych przez Gminę kursów.

(dowód: akta kontroli str. 184-189)

Trzej opiekunowie dzieci byli zatrudnieni przez Zespół Szkół w Potęgowie, jeden był pracownikiem Urzędu, a jeden pracownikiem prywatnego przewoźnika. Wszyscy opiekunowie byli przeszkoleni przez Pomorski Ośrodek Ruchu Drogowego w Gdańsku oraz Komendę Wojewódzką Policji w Gdańsku z „Bezpieczeństwa dzieci w ruchu drogowym”. Gmina dodatkowo zapewniła szkolenia wszystkim kierowcom, dyrektorom szkół i Inspektorowi ds. Oświaty. Zakres szkolenia dla opiekunów obejmował: podstawy prawne i warunki organizacji przewozów, aspekt pedagogiczny pracy opiekuna wychowawcy, ratownictwo i pomoc przedlekarską. Kierowcy zostali przeszkoleni z: podstaw prawnych regulujących kompetencje osób uprawnionych do kierowania ruchem drogowym, podstawowych pojęć z zakresu ruchu drogowego, potencjalnych zagrożeń podczas realizacji zadania, aspektu pedagogicznego pracy kierowcy „gimbusa”. Dodatkowo odbyli zajęcia praktyczne z podawania przez kierowców autobusów szkolnych sygnałów do zatrzymania pojazdu.

Wójt wyjaśnił, że w 2016 r. w ZS w Potęgowie przeszkoleni zostaną z udzielania pierwszej pomocy wszyscy nauczyciele oraz opiekunki zatrudnione w tej szkole.

W umowie z przewoźnikiem zewnętrznym określono następujące wymogi wobec opiekuna w autobusie: osoba pełnoletnia, posiadająca zdolność do czynności prawnych, zatrudniona u przewoźnika.

(dowód: akta kontroli str. 190-204)

Zgodnie z art. 5 ust. 7 pkt 1 ustawy o systemie oświaty Gmina zapewniła uczniom pozostającym w szkole dłużej ze względu na organizację dojazdu do szkoły zajęcia świetlicowe.

Świetlice działały we wszystkich szkołach. Godziny pracy świetlic dostosowane były do potrzeb rodziców i w sposób uwzględniający dowozy i odwozy uczniów.

Dyrektorzy szkół corocznie planują w arkuszach organizacji szkoły na dany rok szkolny tygodniową liczbę godzin pracy świetlicy oraz liczbę etatów nauczycieli tam zatrudnionych.

Zgodnie z art. 67 ustawy o systemie oświaty, świetlica w szkole podstawowej zapewnia zajęcia świetlicowe uwzględniające potrzeby edukacyjne oraz rozwojowe dzieci i młodzieży, a także ich możliwości psychofizyczne, w szczególności zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, zajęcia zapewniające prawidłowy rozwój fizyczny oraz odrabianie lekcji.

Dzieci są wyprowadzane ze świetlic do autobusów przez nauczyciela świetlicy. Nauczyciel odpowiada za dziecko do momentu, gdy wsiądzie ono do autobusu szkolnego, a od tej chwili odpowiada za nie opiekun w autobusie, dzięki czemu dziecko stale pozostaje pod opieką.

(dowód: akta kontroli str. 44-45)

Gmina dysponowała trzema autobusami po 40 miejsc siedzących (rok produkcji: 2003, 2006 i 2007) i jednym na 53 miejsca siedzące (rok produkcji 1992). Przewoźnik prywatny zapewnił 32-letni autobus na 40 miejsc siedzących, tj. zgodny z umową.

Podczas oględzin NIK (w dniu 9 lutego 2016 r.) stan techniczny autobusów dowożących uczniów nie budził zastrzeżeń.

W dniu 29 stycznia 2016 r. Pomorski Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego (dalej: „WITD”) podczas kontroli drogowej skontrolował cztery pojazdy będące własnością Gminy i jeden pojazd będący własnością przedsiębiorcy wykonującego przewóz na rzecz Gminy.

Z protokołów WITD z dnia 29 stycznia 2016 r. wynika, że dwóch pojazdach stwierdzono nieprawidłowości:

- autobus gminny o nr rej. GSL 53SF – stwierdzono niezadawalający stan układu hamulcowego, urządzeń oświetlenia i wyposażenia elektrycznego elektryki, w wyniku czego zatrzymano dowód rejestracyjny pojazdu,
- autobus przedsiębiorcy o nr rej. GS 13572 – kierowca nie okazał ważnego na dzień kontroli zezwolenia na wykonywanie regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, a także niepełny harmonogram rozkład jazdy. W efekcie wobec właściciela wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej.

Kierowca autobusu gminnego wyjaśnił, że oświetlenie było przez niego sprawdzane codziennie w ramach obsługi autobusu, przed każdym wyjazdem. Lamy się szybciej przepalały ze względu na stan dróg. Natomiast w dzień kontroli WITD nastąpiło rozszczelnienie silownika, ale hamulce były jeszcze na tyle sprawne, że mógł zjechać do bazy, a w trakcie tej czynności nastąpiła kontrola WITD. Niezwłocznie po kontroli autobus został oddany do naprawy. Pojazd przeszedł badania techniczne i zezwolenie zostało uzyskane w dniu 2 lutego 2016 r. i tego samego dnia kierowca odebrał dowód rejestracyjny z WITD.

Podczas naprawy autobusu dowóz i odwóz uczniów – odbywał się na dwie tury dziewiętnastoosobowym busem, a dzieci miały zapewnioną opiekę w świetlicy szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 214-232)

Wójt wyjaśnił, że w przypadku autobusu przedsiębiorcy o nr rej. GS 13572 nie stwierdzono żadnych usterek technicznych, dowód rejestracyjny nie został zatrzymany, kierowca mógł kontynuować dowóz uczniów. Nie nastąpiła więc żadna przerwa w świadczeniu usług przez przewoźnika. W dniu kontroli, tj. 29 stycznia 2016 r. właściciel firmy złożył wniosek w Urzędzie o wydanie zezwolenia na kolejny rok, poinformował Urząd o zaistniałej sytuacji oraz złożył wyjaśnienie. O wszczęciu postępowania administracyjnego przewoźnik poinformował Urząd 22 lutego 2016 r.¹⁸. Zdaniem Wójta nie wpłynęło to na bezpieczeństwo przewożonych dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 224-232)

W ankiecie dotyczącej funkcjonowania systemu dowozu dzieci i uczniów do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie ich rodzice/opiekunowie udzielili odpowiedzi, z których wynika, m. in., że:

- 65 % dzieci zamieszkuje w odległości większej niż 4 km od szkoły;
- 100 % dzieci korzysta z bezpłatnego transportu organizowanego przez gminę;
- czas dojazdu dziecka transportem organizowanym przez gminę nie zajmuje więcej niż 15 minut (35% udzielonych odpowiedzi) oraz od 15 do 30 minut (29 %);
- rozmieszczenie przystanków odpowiada potrzebom dzieci – 59 % odpowiedzi, nie odpowiada potrzebom dzieci – 29 %;
- podczas niekorzystnych warunków atmosferycznych organizator dowozów zapewnia bezpieczne oczekiwanie na transport – 59 % odpowiedzi (według 29 % ankiet nie zapewniono bezpiecznego oczekiwania na transport);
- dzieciom i uczniom oczekującym na rozpoczęcie lekcji lub powrót do domów po ich zakończeniu, we właściwy sposób zorganizowano w szkole zajęcia świetlicowe – 82 % odpowiedzi;
- czas oczekiwania na autobus po zakończeniu zajęć lekcyjnych wynosi średnio do 15 minut – 65 % ankiet oraz od 15 do 30 minut – 12 %.

Ponadto 30 % ankietowanych, którzy udzielili odpowiedzi wskazało na zbyt dużą liczbę dzieci w autobusach. W trakcie oględzin NIK takich przypadków nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 184-189 i 233-266)

Wraz z powstaniem Powiatu Słupskiego (1 stycznia 1999 r.) Starosta Słupski, jako organ zarządzający ruchem na drogach powiatowych i gminnych zatwierdził cztery organizacje ruchu dotyczące przystanków autobusowych na terenie Gminy. Część funkcjonujących przystanków autobusowych oznaczonych znakiem D-15 były prawdopodobnie zatwierdzone przed powstaniem Powiatu Słupskiego.

Starosta Słupski poinformował, iż aktualnie z uwagi na wejście w życie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o ulicznym transporcie zbiorowym¹⁹ Powiat prowadzi weryfikację i inwentaryzację wszystkich przystanków autobusowych na drogach w powiecie.

(dowód: akta kontroli str. 267-272)

Stan niektórych odcinków dróg, poboczy i dojazd do przystanków na trasie przewozu uczniów nie był zadowalający.

Gmina w 2015 r. zrealizowała w miarę możliwości finansowych następujące inwestycje drogowe i oświetleniowe:

¹⁸ Do zakończenia czynności kontrolnych postępowanie nie zostało zakończone.

¹⁹ Dz. U. z 2015 poz. 1440, ze zm.

- przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1179 G Poblócie – Potęgowo w m. Rzechcino; udział Gminy w finansowaniu inwestycji wyniósł 50% wartości, tj. 154 360 zł,
- przebudowa drogi gminnej w m. Rzechcino na działce nr 96, wartość inwestycji – 40.640 zł, wkład Gminy to 20.640 zł (50/50),
- modernizacja drogi gminnej w m. Radosławiu - 78.700 zł,
- przebudowa ulicy Darżyńskiej w Potęgowie, którą użytkują autobusy szkolne – 818.000 zł,
- budowa oświetlenia ulicznego w m. Darżyno – 252.500 zł. Oświetlenie poprawiło bezpieczeństwo dzieci, dowożonych z Darżyna,
- budowa oświetlenia ulicznego na terenie ul. Słonecznej w Potęgowie oraz m. Grapice i Grąbkowo. Inwestycja realizowana w związku z licznymi wnioskami mieszkańców, dotyczącymi poprawy bezpieczeństwa dzieci,
- rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Nowa Dąbrowa, Warcimino, Potęgowo ul. Głuszyńska, ul. Wiejska, Nieckowo, Łupawa, Malczkowo, Wieliszewo, Żochowo oraz Darżyno.

W następnych latach Gmina planuje następujące inwestycje drogowe:

- modernizacja drogi gminnej w Malczkowie – 2016 r.,
- przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1179 G Poblócie – Potęgowo. Inwestycja powiatowa przy udziale Gminy. Planowany wkład finansowy Gminy to 1 mln zł. Inwestycja również planowana na 2016 r.,
- przebudowa drogi gminnej na odcinku od drogi krajowej nr 6, przez ul. Szeroką (ulicę prowadzącą do szkoły), do drogi powiatowej 1179 G. W 2016 r. prace projektowe. Realizacja 2017 – 2018 r.,
- przebudowa drogi gminnej w m. Nowa Dąbrowa. Planowana w 2016 r., jeżeli Gmina uzyska dofinansowanie ze środków przeznaczonych na ochronę gruntów rolnych,
- przebudowa drogi gminnej w m. Warcimino. W 2016 r. faza projektowa,
- przebudowa drogi gminnej nr 121025G Łupawa – Dąbrówno. W 2016 r. faza projektowa.

Wójt wyjaśnił, że w miarę posiadanych środków finansowych oraz możliwości pozyskania dofinansowania, dołoży wszelkich starań, aby poprawić jakość dróg w gminie. Na drogach gminnych na bieżąco prowadzone są wszelkie naprawy. Ubytki oraz ogólnie zły stan nawierzchni dróg powiatowych zgłaszane są do Zarządu Dróg Powiatowych.

(dowód: akta kontroli str. 184-189, 192-193)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spośród 22 objętych oględzinami miejsc zbiórki dzieci 15 w ogóle nie było oznakowanych, w tym cztery znajdowały się przy szkołach i Przedszkolu.

Wójt wyjaśnił, że w związku z tym, że są to tereny bezpośrednio przy budynkach, nie są one typowymi przystankami autobusowymi, tylko miejscem postoju autobusów dowożących dzieci do szkół. W przypadku oznakowania tych miejsc znakiem D-15 zatrzymywać by się mogły inne autobusy liniowe. To z kolei pogorszyłoby bezpieczeństwo dzieci. Niemniej jednak pozostałe 11 przystanków zostanie oznakowanych w możliwie najszybszym terminie.

Było to niezgodne z art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym przez przystanek należy rozumieć miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi oraz z art. 4 pkt 8 i 8a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o

transporcie drogowym²⁰, z których wynika m.in., że przystanki powinny być oznaczone w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym.

Zdaniem NIK wskazuje to na nienależyte wykonywanie obowiązków Wójta jako zarządcy dróg gminnych (art. 19 ust 2 pkt 4 ustawy o drogach publicznych²¹), gdyż to do jego obowiązków należy m.in. realizacja zadań z zakresu inżynierii ruchu, w tym, zapewnienie odpowiedniego oznakowania przystanków (art. 20 pkt 5 tej ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 184-189, 192-193)

2. W okresie od 9 do 29 stycznia 2016 r. właściciel autobusu dowożącego uczniów i dzieci świadczył usługi dowozu bez ważnego zezwolenia na wykonywanie regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym. Właściciel wyjaśnił, że było to spowodowane jego chorobą.

Wójt wyjaśnił, że w przypadku autobusu przedsiębiorcy o nr rej. GS 13572 nie stwierdzono żadnych usterek technicznych, dowód rejestracyjny nie został zatrzymany, kierowca mógł kontynuować dowóz uczniów. Nie nastąpiła więc żadna przerwa w świadczeniu usług przez przewoźnika. W dniu kontroli, tj. 29 stycznia 2016 r. właściciel firmy złożył wniosek w Urzędzie o wydanie zezwolenia na kolejny rok, poinformował Urząd o zaistniałej sytuacji oraz złożył wyjaśnienie. O wszczęciu postępowania administracyjnego przewoźnik poinformował Urząd 22 lutego 2016 r.²². Zdaniem Wójta nie wpłynęło to na bezpieczeństwo przewożonych dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 214-232)

Zdaniem NIK przewoźnik nie miał prawa świadczyć usług dowozu uczniów do szkół bez ważnego zezwolenia na wykonywanie regularnych specjalnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym. Wykonywanie usług dowozu dzieci do szkół stanowi przewóz regularny specjalny, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy o transporcie drogowym, a tym samym przewoźnicy wykonujący na terenie Gminy ten rodzaj przewozów powinni posiadać wydane przez Wójta stosowne pozwolenie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit a tej ustawy.

Ocena cząstkowa

Gmina zapewniła dzieciom i uczniom opiekę w autobusach jak również w czasie oczekiwania na rozpoczęcie zajęć lekcyjnych po przyjeździe do szkoły oraz w czasie oczekiwania na odwóz po zakończonych zajęciach lekcyjnych. Wprawdzie autobusy zatrzymywały się w miejscach nieoznaczonych, jednakże jak podkreślił Wójt było to podyktowane względami bezpieczeństwa i komfortu dzieci. Stwierdzono również nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego wykorzystywanego pojazdu oraz aktualności zezwolenia na transport regularny specjalny.

3. Wybór podmiotów wykonujących przewozy dzieci i uczniów oraz finansowanie wydatków związanych z ich dowozem i opieką.

Opis stanu faktycznego

Przywóz i odwóz ok. 240 dzieci i uczniów do ZS w Łupawie i Przedszkola oraz opiekę w czasie przewozu (w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016) powierzono wykonawcy wybranemu w trybie przetargu nieograniczonego.

²⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, ze zm.

²¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 460 ze zm.

²² Do zakończenia czynności kontrolnych postępowanie nie zostało zakończone.

Analiza przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykazała, że m.in.:

- komisje przetargowe zostały powołane zarządzeniami Wójta zgodnie z art. 19-21 Pzp,
- w obu postępowaniach wykluczono po jednym wykonawcy z powodów określonych w art. 24 ust. 2 pkt 4 Pzp,
- przedmiot zamówienia i jego zakres zostały prawidłowo określone, a wartość usługi oszacowano na podstawie cen obowiązujących w poprzednich latach szkolnych,
- SIWZ zawierały wszystkie elementy określone w art. 36 Pzp,
- ogłoszenia o zamówieniach ukazały się w Biuletynie Zamówień Publicznych i spełniały wymogi określone dla przetargu nieograniczonego,
- w pierwszym postępowaniu jedna z dwóch złożonych ofert spełniała wymogi określone w SIWZ, a do jednego oferenta wysłano wezwanie do uzupełnienia, oferent nie uzupełnił dokumentów; w drugim postępowaniu złożono trzy oferty, w przypadku jednej wysłano wezwania do jej uzupełnienia, treść oferty ostatecznie nie odpowiadała SIWZ,
- Gmina nie żądała wniesienia wadium,
- wybrano najkorzystniejsze oferty wg kryteriów ocen,
- powiadomiono wykonawców o dokonanych wyborach i zamieszczono informacje zgodnie z art. 92 ust. 1 i 2 Pzp,
- Gmina zawarła umowy w terminach określonych w art. 94 ust. 1 Pzp, umowy były zgodne z ofertami i nie były zmieniane, przewidywana wartość umów wyniosła 80 135,60 zł i 87 782,72 zł brutto,
- postępowania zostały właściwie udokumentowane,
- w umowach z wykonawcami zabezpieczono interesy Gminy poprzez:
 - a) prawo kontroli wykonywania umowy przez wykonawcę, stanu technicznego pojazdów, opieki nad dziećmi, punktualności, postępowania zgodnie z przepisami i SIWZ, okoliczności, w których może dojść do natychmiastowego rozwiązania umowy,
 - b) zapisy dot. kar umownych za niewłaściwe wykonanie umowy i za zerwanie umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 54-161)

Z wykonawcą, któremu udzielono zamówień zawarto umowy: nr 140/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. i nr 182/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r. Wynagrodzenie określono w oparciu o liczbę faktycznie przejechanych kilometrów i przyjętą stawkę za kilometr.

(dowód: akta kontroli str. 153-161)

Wydatki poniesione przez Gminę na dowóz dzieci i uczniów w ramach ww. umów wyniosły 83 240,79 zł²³ w roku szkolnym 2014/2015 oraz 40 319,30 zł²⁴ w roku szkolnym 2015/2016. Wydatki Gminy na dowóz uczniów przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Damnicy wyniosły w 2014 r. 49 674,92 zł i w 2015 r. 72 116, 54 zł.

Gmina dokonała zwrotu 10 976,72 zł w 2014 r. i 12 842,51 zł w 2015 r. kosztu dojazdu do szkół rodzicom uczniów dowożących dzieci komunikacją publiczną. W 2014 r. (wrzesień-grudzień) transportem publicznym dojeżdżało czworo dzieci i czworo opiekunów i dwoje dzieci i dwoje opiekunów własnym transportem. W 2015 r. (styczeń-grudzień) transportem publicznym dojeżdżało siedmioro dzieci

²³ Wydatki za miesiące wrzesień – grudzień 2014 r. i styczeń – czerwiec 2015 r.

²⁴ Wydatki za miesiące wrzesień – grudzień 2015 r.

i czworo opiekunów. Liczba dzieci i opiekunów dowożonych własnym transportem nie uległa zmianie.

(dowód: akta kontroli str. 273-283)

Rada Gminy upoważniła Wójta stosownymi uchwałami do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych była niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

(dowód: akta kontroli str. 284-288)

Ocena cząstkowa

Urząd w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie wyboru podmiotów dowożących dzieci i uczniów do placówek oświatowych. Nie stwierdzono ponadto nieprawidłowości w zakresie finansowania wydatków związanych z powyższym dowozem.

4. Nadzór i kontrola nad realizacją umów obejmujących świadczenie usług w zakresie dowożenia dzieci.

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy wskazano, że do zadań stanowiska ds. oświaty i sportu należy m.in.:

- organizowanie dowozu uczniów do szkół z terenu Gminy,
- organizowanie dojazdów uczniów niepełnosprawnych do szkół specjalnych,
- nadzór nad taborem gminnym, w tym planowanie i realizacja zakupów oraz remontów samochodów, autobusów,
- nadzorowanie pracy kierowców taboru gminnego, w tym wnioskowanie do wójta o zatrudnianie i zwalnianie kierowców.

(dowód: akta kontroli str. 289-298)

Zadania te wykonywał, na podstawie Zakresu czynności pracownika, Inspektor ds. oświaty i sportu, który w czasie jego nieobecności był zastępowany przez Inspektora ds. planowania i zagospodarowania przestrzennego.

(dowód: akta kontroli str. 299-305)

W latach 2014-2016 (do 25 lutego) do Rady Gminy nie wpłynęły skargi lub wnioski odnośnie dowozu uczniów do szkół.

(dowód: akta kontroli str. 306)

Do Wójta dwukrotnie w 2015 r. zwróciła się Rada Rodziców SP w Skórowie z prośbą o dowożenie siedmiorga dzieci z miejscowości Laska (Gmina Nowa Wieś Lęborska) do Szkoły w Skórowie. Wójt odmówił, ze względu na brak możliwości logistycznych.

(dowód: akta kontroli str. 307-310)

Komisja Spraw Społecznych Rady Gminy, co roku w sierpniu dokonywała przeglądu placówek oświatowych w celu sprawdzenia ich przygotowania do nowego roku szkolnego. W protokołach nie zapisano ustaleń dot. dowozu uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 311-324)

W umowach zawartych z przewoźnikiem Gmina zastrzegła sobie prawo kontroli wykonywania przedmiotu umowy, w szczególności przestrzegania terminów, punktualności, prawidłowej opieki nad dziećmi, stanu technicznego autobusów, dokumentacji dotyczącej autobusów i uprawnień kierowców.

(dowód: akta kontroli str. 153-161)

Kontrole autobusów były przeprowadzane, co najmniej dwa razy w miesiącu przez inspektora ds. oświaty i sportu w garażu Urzędu. Autobusy były co sześć miesięcy

poddawane przeglądom technicznym na stacji diagnostycznej. Kierowcy mieli w garażu odpowiednie warunki i możliwości do dokonywania bieżących przeglądów oraz usuwania drobnych usterek. W przypadku awarii autobusy były niezwłocznie odstawiane do warsztatu w celu dokonania naprawy.

Inspektor ds. oświaty i sportu niezwłocznie reagowała na zgłoszenia przez kierowców lub opiekunów jakichkolwiek problemów przy dowozie uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 325)

W okresie objętym kontrolą Gmina nie występowała do Policji oraz WITD z wnioskami o przeprowadzenie kontroli pojazdów oraz stanu trzeźwości kierowców, gdyż nie było takiej potrzeby. W Potęgowie Policja co kilka tygodni przeprowadza kontrole trzeźwości kierowców, zawsze obejmując nią kierowców dowożących dzieci do gminnych szkół. Odbywa się to na prośbę rodziców. Kontrole Policji nie stwierdziły niesprawności pojazdów lub nietrzeźwości kierowców.

Ponadto w Nowej Dąbrowie (stacja benzynowa) znajduje się punkt kontroli ITD, czego efektem są dość częste kontrole kierowców, gdy jadą tankować autobusy do Nowej Dąbrowy.

(dowód: akta kontroli str. 325)

Komenda Powiatowa Policji w Słupsku w latach 2014-2015 nie kontrolowała autobusów dowożących uczniów do szkół na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 326-327)

W ciągu ostatnich dwóch lat szkolnych nie było awarii autobusów czy sytuacji pogodowych, które skutkowałyby brakiem dowiezienia uczniów lub spóźnieniami na zajęcia szkolne.

(dowód: akta kontroli str. 328)

Ocena częściowa

W ocenie NIK nadzór i kontrola nad realizacją zadań przez przewoźnika były poprawnie zorganizowane i rzetelnie sprawowane.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o **podjęcie działań prowadzących do organizacji ruchu na trasach dowozu dzieci i uczniów do szkół, zapewniającej właściwe oznakowanie przystanków, na których wsiadają i wysiadają uczniowie.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

²⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 19 kwietnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. Dyrektora
Joanna Wojnarowska

Kontroler
Alicja Szczepaniak
doradca ekonomiczny

.....
podpis

.....
podpis